GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Vöi'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 68. **Brasiovu 7 Octobre 25 Septembre** **1875.**

Brasiovu 5 Oct. st. n. 1875.

Din'a onomastica a Maiestatii S'ale imperatorelui si regelui apostolicu Francisc'u Iosifu I. se serbá eri in besericele tuturoru confessiuniloru cu tóta loialitatea, dr' pe verfulu castelului valfaia flamur'a imperatésca.

Dela delegatiuni, cari lucra in commissiuni, n'avemu multe de insemnatu, decatu ca milliónele ce le cere ministrulu de resbelu Koller pentru procurarea tunuriloru uchatiane, s'au votatu si de catra delegatii unguri. Erá vorb'a, ca la acestu punctu ungurii voru face energica opositiune, inse se vede ca s'au datu dupa peru. Comissiunea insarcinata cu revisiunea bugetului a fostu de s'a convinsu insasi despre soliditatea tunuriloru din cestiune inse cu tóte aceste ea nu vrea se iè asupr'si responsabilitatea, ci in reportulu seu propune a se votá sum'a ceruta spre acestu scopu numai pre basea asecurariloru din partea ministrului Koller, cumca aceste tunuri sunt solide, trainice si totusi. eftine si apoi ele facu neaperata trebuintia.

Reportulu comissiunii pentru externe alu delegatiunii ung. recunósce motivele, de ce nu s'a pusu inainte cartea rosia-cu actele internationali si constatéza cu bucuria, ca politic'a interventionale a monarchiei e insufiata de spiritulu pacii si conservarea acesteia.

Subcommissiunea din comitetulu armatei in delegatiunea maghiara in caus'a reorganisarei pretoriului generale recunósce lips'a reformei si votédia summ'a preliminata. Pretoriulu generalu ad. nu era pana acumu o corporatiune deplinu deosebita dela cealalta armata, ci oficirii mai cualificati se primiea in pretoriu din armata si la tempu trecéa éra in armata. Acumu inse e primita idea cá officirii din pretoriulu séu stabulu generale se constitue unu corpu deplinu deosebitu, cá si in alte state, pentrucá in restempu de pace se se esercitedie in servitiurile de resbelu, regulandu-se prin esercitiulu si impregiurarile avancementului, cá acestu corpu si in tempu de pace se se sustiena la inaltimea numerului starei de resbelu, pentruca aparatorii tieri au lipsa de officiri pretoriali, cari totu din pretoriulu generalu se suplinescu, de acea se recunosce necessitatea imultirei officiriloru pretoriului generalu, alu carui statu in 1876 e pusu de 353 officiri (1875 era numai 329). In bugetulu pe 1876 starea totala a pretoriului generalu se ié de 469, si asiá s'a primitu si cifr'a bugetului respectivu. — In privinti'a excultivarii militari prin institute respective se plansera maghiarii, ca in asemeni institute de invetiatura domnesce unu spiritu dusimanu maghiariloru. „Elenör" mai dice ca numai germanii si boemii inaintédia mai iute la grade de officiri si provóca pe delegatiunea maghiara se si redice vocea cu energia pentru introducerea limbei maghiare cá obligata si in scólele militari.

In commissiunea finantiaria a delegatiunei austriace inse nu se primi plusulu pentru pretoriulu generale in bugetulu militariu precumu neci alte une cifre.

„Hon," descopere una scena, intemplata intre min. de resbelu si Jokai, insinte de acceptarea tunuriloru nóue in delegatiunea ung. Jokai interpellá pe min. de resbelu, pentruce se ceru 6 milióne de imputune la nóuele tunuri, ca noi n'avemu acum neci bani, neci resbelu. Min. de resbelu ei striga: D-vóstra inse puteti capeta resbelu. Jokai: Noi n'avemu trebuintia de resbelu, ci de bani, si intréba, ca de ce se concentréza versarea tunuriloru in Vien'a? Min. de resbelu respunde, ca nimeni nu póte luá asupr'si garanti'a pentru sustienerea pacei; e impossibila versarea de tunuri in altu locu decatu in arsenalulu din Vien'a; pentru viitoriu e de doritu si in alte locuri. In fine dechiara min., ca nu vré a 3 óra a axpune periculu armat'a, se fia silita a pasí pe campulu de lupta fora arme egali, amanarea e impossibila. Si asia se votara tóte titlele extraordinariului bugetu de resbelu cu pucina escepti'une.

In delegatiunea Austriaca 1 Oct. in comis. fin. la intrebarea lui Demel, déca are Austri'a intentiune a-si anexá Bosni'a, Andrássy néga, dechiarandu, ca castigarea de tiere in directiunea acést'a ar' fi pentru Austri'a o perplexitate. Lui Dr. Herbst, care dise, ca actiunea consuliloru n'a succesu si stingerea insurectiunei nu se póte astepta curundu, Andrássy nu se aflá in stare a contradice, prin urmare crisea in Orientu remane caracteristic'a situatiunii.

„Alegatoriulu liberu" diariulu din Bucuresci aparú in 22 Septembre in doliu din caus'a aniversarei seculari, ce se celebra in Cernautiu pentru luarea si anexarea Bucovinei la Austri'a. — —

— In Cernauti dela 28 Septembre urmédia banchetu dupa banchetu pentru salutarea professoriloru, cá poteri portatórie de cultura la junime si se afla inscrisi auditori 150. —

Diurnalele germane scriu, ca una deputatiune de 5 inai dintre tóte fractiunile proprietariloru mari, ambii Vassilko, Marinu, Gorszczycki si br. Capri mersera la presiedintele Alesani in 28 Septembre si dechiarara, ca vinu acum a-si aduce assecurarea de neconditionat'a loru credintia si aderintia catra imperatulu si imperiu cu ocasiunea serbarii omagiale, ce se afla in ajunu. Déca marii proprietari -si aduca omagiulu seu acumu inainte in asemenea sensu cá si cealalta poporatiune, inse nu la olalta cu dens'a, se face acésta numai din acea causa formala, pentruca marele possessoratu se afla vatematu prin procederea comitetului festinu; marii proprietari au abdisu de tramiterea unei deputatiuni la imperatulu numai, pentrucá se-si faca omagiulu intru acelasi choru cu poporulu si n'au mai aflatu de lipsa a luá positiune separatistica. Possessoratulu róga pe presiedintele a aduce acestu omagiu neconditionatu la cunoscienti'a regimului. Pres. Alesani le respunse, ca i pare fórte reu, ca marii possessori se considera vatemati din neintielegere, primesce inse dechiaratiunea acésta omagiala neconditionata cu placere in cunoscintia si va reportá bucurosu despre acésta ministrului, dice „H. Ztg." Ne miramu, ca din tóta Bucovin'a nu s'au aflatu unu reportoriu la diurnalistic'a romana despre impressiunile ce face asemene festivitate secularia in animele poporului Bucovineanu, cá se scimu pana incatu se proingrigesce si de viitoriulu si binele seu nationalu.

Resculare a in Hertiegovina, in locu se iè capetu prin intrevenirea poteriloru, se totu mai latiesce. Pana acum se imultire insurgentii combatanti in Hertiegovina la 12—14 mii bine armati dér' apoi in Bosnia, dupa cum se vede din manifestulu de mai diosu, despre rationea cu care insurgentii bosniati s'au resolvitu la lupt'a pentru libertate, se va lati si mai tare insurectiunea si cu tóte gramadirile de trupe turcesci, rescól'a voru a o prelungi prin lupte guerilice si pana in primavéra.

In ultimele dile din Septembre inca se intemplara lupte sangerése la Klepovitia si Proporitia, unde turcii mai numerosi fortiara trecerea.

Server Pasia primí instructiuni dela Pórta, cá se asculte reporturile dela consulii poteriloru, inse se nu intre in nici unu feliu de negotiatiuni cu ei.

„Intr'unu consiliu de ministri tienutu de curundu la Constantinopole sub presiedenti'a sultanului si in presenti'a fiului seu, principele Iussuf Izzedin, acest'a ar' fi luatu cuventulu spre a combate cu energia politic'a urmata pana acum de Pórta in privinti'a insurectiunei; elu ar' fi declaratu, ca o actiune puru militaria nu este de ajunsu spre a inadusí o miscare, „care nu este de catu consecinti'a unei administratiuni locale corupta si violenta;" nu trupe se se tramita in acele provincii, a adaugatu elu, ci ómeni leali si consciintiosi, cari se faca dreptate legitimeloru reclamatiuni ale insurgentiloru. Naturalmente acésta manifestatiune a causatu o aderarata stupefactiune ministriloru, ba 'i-ar' fi si consternatu. Catu pentru sultanu, dupa cateva minute de tacere, elu a respunsu, ca va reflectá asupr'a celoru ce a auditu, si ca va face cunoscutu mai tardiu hotaririle sale," dice „C. P."

Ce voru face Serbi'a si Montenegru?

Scirile cele mai alarmatórie se respandescu din Belgradulu Serbiei. Dupa aceste ar' fi ajunsu irritatiunea populatiunei serbesci la culme. Poporulu cere resbelulu cu turcii, ministeriulu asia numitu alu actiunei nu se cutédia a i-lu dá. Principele Milanu se afla astadi in situatiunea cea mai grava ce póte esiste pentru unu domnitoriu, care -si iubesce poporulu si tiér'a. Poporulu abia póte astepta momentulu in care se véda pe descendintele neuitatului Milosiu, pe Obrenoviciu alu IV, plecandu in fruntea óstei sale contra musulmaniloru, — interessele tierei si ale dinastiei pretindu de alta parte observarea unei politice mai precaute si moderate.

Iute sosira dér' pentru tenerulu Obrenovici dilele de cercare. Satisfaceva elu vointiei poporului, decidesera pentru resbelu? Dupa tóte semnele principele Milanu se va feri deocamdata a luá o asemenea decisiune. Pusetiunea ministeriului Ristics devine din di in di mai periclitata. Acestu ministeriu numitu alu actiunei, venitu la potere in urm'a pressionei de diosu se póte sustiené numai cu unu programu, cate se cuprinde in cuventulu „resbelu." Pana acumá nu s'a potutu declará nici intr'unu feliu si s'a sustienutu numai prin mediulóce artificióse, prin o tactica fina observata de catra press'a guvernamentala. Diferite foi latisera adeca parérea, ca ministeriulu Ristics e decisu a declará resbelu turciloru, ca voiesce inse se insiele pe Pórta cu vorbe de pace, pentrucá acést'a incredienduse in ele se incete cu mesurile preventive de resbelu. Acuma inse nu mai merge nici cu asemeni scriri misterióse, poporulu e fórte nelinisciitu, voiesce se scia odata, la ce se astepte. Situatiunea belicósa a produsu deja mari daune comerciului, déca au cerutu negutiatorii din Serbi'a unu muratoriu generalu.

Sub asemeni impregiurari va trebuí negresitu se rapuiésca ministeriulu actualu serbescu, déca nu va fi in stare a aduce in implinire programulu, pentru a carui realisare fù chiamatu.

Muntenegru astépta pornirea Serbiei si elu e

decisu a sarí si formalu intru ajutoriulu fratiloru de unu sange.

Marile poteri, se dice, ca dupace s'au convinsu de stralucitulu fiasco alu multu laudatei actiuni diplom. a consuliloru, cari s'au preamblatu cá nisce „commis voyageurs“ prin taberele insurgentiloru, fora a ajunge nici la celu mai micu resultatu, voru se faca acumu pressiune asupr'a guvernului serbescu, pentru cá acest'a se declare odata lamuritu, ca ce politica volesce se pórte.

Russi'a -si da inca tóta silinti'a a tiené statu pe Serbi'a si Muntenegru in frenu, catu se straduiesce a paralisá zelulu celu mare alu imperatieiloru aliate pentru actiunea diplomatica. Nodulu gordianu orientale d'intre poteri cinelu va taiá! —

Serbi'a se pregatesce cu armarile. Min. de resbelu a sistatu exercitiale celoru 12,500 militia, inse fora scirea comandei nice pasu nu capeta, neci le e ertatu a se departa.

In Kragujevatz lucra 500 lucratori la fabric'a de armaria. Se inainteza la confinie munitiune. Gener. Zack e designatu siefu pretoriului armatei, care o va comanda princ. Milanu séu gener. Leschjanin. Alimpits colonelulu a organisatu 5000 voluntari, cu cari sta pe sponce a trece preste Drina. Una insula de céria in Drina, folosita de serbi, turcii notificara officiale, ca o voru ocupa. Serbii inse nu voru a o cede si resbelulu e gata.

In Nisiu langa Serbi'a turcii redicara 12 forturi. Serbii, dupa o coresp. in „D. Z.“ au tramisu in 24 Sept. alu doile batalionu cu bateria acolo, cá se ocupe acele forturi, alte batalióne in alte parti. Min. de resbelu a ordonatu, cá si officialii se se recruteze in Beligradu, cá se póta esi garnisóna, ér' darea pe $^1/_2$ anu se aduna inainte.

Unu decretu alu principelui a transferatu scupcina dela Kragujevac la Beligradu. Totu dispositiuni prevenitórie de a intempiná furtun'a luptei eventuali, cum face si Muntenegru, cu 180,000 locuitori, cari inse dela 17 pana la 50 ani suntu toti barbatii sub arma si legea militaria, si princ. Nichitia e primulu soldatu. Diariulu Muntenegrului officiosu „Glas Crnogorczko“ o spune verde, ca Serbi'a si Muntenegru se voru redica in masse spre a liberá pe fratii sei serbi de supt jugulu tiraniloru turci. —

SOCIETATEA ACADEMICA ROMANA.
Siedinti'a din 1 Septembre 1875.

Membrii presenti: A. Treb. Laurianu, Nic. Cretiulescu, Dr. Anastasiu Fetu, G. Sion, G. Baritiu, I. Caragiani, V. Babesiu, I. C. Massimu, P. S. Aurelianu.

Se da lectura processului verbalu alu siedintiei precedente si se adopta.

Se comunica o epistola a d-lui canoniculu T. Ciparin prin care anuntia ca motive de nesanetate ilu impiedeca de a veni la societate in anulu curentu.

Se ia actu.

Societatea se imparte in comissiuni, dupa decisiunea luata in siedinti'a precedenta, spre a continuá lucrarile cu cari ele au fostu insarcinate.

Presedente A. Treb. Laurianu.

Siedinti'a din 2 Septembre 1875.

Membrii presenti: Dr. Anastasiu Fetu, G. Sion, G. Baritiu, I. Caragiani, V. Babesiu, P. S. Aurelianu, Nic. Ionescu, A. Treb. Laurianu, I. C. Massimu.

Se da lectura processului verbalu alu siedintiei precedente si se adopta.

Societatea impartita in comissiuni, se ocupa de lucrarile, cu cari s'a insarcinatu in siedintiele precedente.

Siedinti'a se redica la 5 si jumetate óre postmeridiane.

Presiedinte A. Treb. Laurianu.

Siedinti'a din 3 Septembre 1875.

Membri presenti: A. Treb. Laurianu, Dr. Anastasiu Fetu, G. Sion, I. Caragiani, G. Baritiu, Nic. Ionescu, V. Babesiu, I. C. Massimu, P. S. Aurelianu.

Se da lectura processului verbale alu siedintiei precedente si se adopta.

Societatea impartita in comissiuni, se ocupa cu studiulu lucrariloru, cu cari au fostu insarcinate.

Siedinti'a se ridica la 5 óre post-meridiane.

Presiedinte A. Treb. Laurianu.

Siedinti'a din 4 Septembre 1875.

Membri presenti: A. Treb. Laurianu, Dr. Anastasiu Fetu, I. Caragiani, I. C. Massimu, G. Baritiu, I. Ghica, N. Ionescu, G. Sion, V. Babesiu, P. S. Aurelianu.

Se da lectura processului verbalu alu siedintiei precedente si se adopta.

D. Fetu aduce la cunoscinti'a Societatii incetarea din viétia a membrului seu onorariu Dr. Iosef Szabo din Iassi. Societatea esprime regretele sale pentru pierderea acestui barbatu, carele a facutu serritiori tierei prin lucrarile sale asupra istoriei naturale.

D. Babesiu aretandu ca, comissiunea numita pentru cercetarea reportului delegatiunei si a compturiloru alaturate si-a terminatu lucrarea, cá reportore alu ei, da lectura reportului seu, presentandu si proiectulu de bugetu combinatu pentru esercitiulu anului viitoru dela 1 Augustu 1875 pana la 1 Augustu 1876. Acestu proiectu se discuta si dupa mai multe observatiuni se propunu diverse corectiuni in alocatiuni spre a se supune societatii candu va fi in plinu.

Siedinti'a se ridica la 5 si jumetate óre postmeridiane.

Presiedinte A. Treb. Laurianu.

Sabesiu, in 2 Octobre 1875.

La provocarea „sabesianului“ pana acum'a afiu, consultu a remane numai totu pre langa respectiv'a mea corespundintia.

Fia convinsu ca dorinti'a sa nu va fi desiérta. Veni-va tempulu socotelei pentru tote.

D'altmintrea „Sabesianulu“ asemene potere si voia are cá si mine. Faca dupa cum afla mai bine, mai folositoriu, cu tote ca d'atunci incoce si Dsa a potutu studeá si conosce unele din treburi.

Unu geru de mai multe dile a stricatu fromseloru vile de pre aici, ceea ce a grabitu culesulu pre 6 Oct.

Speranti'a cea mare ne-a insielatu in privinti'a bunetatii mustului. Altii s'au insielatu in si mai mari sperantie.

Coresp.

Alb'a-Iuli'a 1 Octobre 1875.

(Martiale). Dlu „Martiu“ a fostu inceputu scrierea „Romanii si statulu militariu“ in doi n-ri si „Federatiunei“ an. tr. si nu sciu din ce causa a intreruptu continuarea acelei materie de mare interesu si trebuintia nóue romaniloru.

Asta-data me grabescu alu servi cu vre-o dóue notitie din viéti'a militaria d'aici.

De candu sta cetatea intarita d'aici si tiene garnisiune militaria, multi comandanti s'au parendatu, fia-care cu meritele sale. Cele mai stralucite merite inse a cascigatu d-lu colonelu Krsich, comandantele d'acum'a alu cetatii.

Acestu barbatu si raru ostasiu, plinu de viatia, energia si neobositu in lucrare pentru binele comunu si militariu si civile, in scurtulu tempu, de candu este aicia, a sciutu cascigá pentru sine stim'a, recunoscinti'a si iubirea toturoru-a, ceea ce se vede si din deosebit'a atentiune, cu care este onoratu din partea inaltelor cercuri militari.

Elu este celu d'antaiu, care in acésta cetate a intr'odusu si a facutu inceputulu imbucuratoriu la mai multe reforme, cari i voru face numele neuitatu.

Loculu pentru tragutorii la tienta, mai inainte desiertu si uritiosu, astadi este una gradina, la care micu cu mare cu placere facu escursiuni si servitia, civilii si militarii.

Siantiurile cetatii, cari cuprindu unu territoriu fórte estinsu, stateau, pana la venirea acestui colonelu cu ochi agerí, desierte, baltóse, stricatióse sanetatii; inse astadi companiele garnisiunii au acolo gradinele loru fromóse si bogate.

Drumurile, mai inainte cufundóse si nesigure in tempu de ploi, astadi suntu planisate, puse in stare buna si placuta, investite fiindu cu arburi si canalisatiuni.

Inse nu tóte vreau se le insiru acuma, cate a produsu in cele economice si sociale anim'a parintésca si voinți'a neplecata a acestui colonelu-comandante.

Cele mai multe i-au succesu cu resultatu imbucuratoriu, pentru ca cá omu cultu la anima si minte a intrunitu calitatile fromóse si necessarie pentru a-si cascigá stim'a si spriginirea dela celu d'antaiu pana la celu din urma, dela episcopu si functiunaria pana la civele din urma.

Pre acestu colonelu cá ostasiu inse nu me sentiu in stare alu poté judecá si apretiui deplinu si dupa cuviintia. Inse potu adimá, ca este modelu si consciintiosu urmatoriu alu legiloru si prescriseloru militarie.

Este lege imperatésca, ca officierii trebue se scie limb'a regimentului, la care serrescu, pentru cá regimentulu nu numai se nu pérda, ci se cascige in valórea si poteresa sa morala.

Aici este unu regimentu curatu romanescu si, dorere, scol'a romana pentru officieri nu este indestulitória; causele sunt multe, parte conosscute.

La cela-laltu regimentu alu garnisiunii numai una parte este romana. Inse la acest'a Dlu Krsich este comandante. Aici leges este stricte observata si esecutata. Scol'a romana pentru officieri este pre cum trebue, se fia, toti o sciu respecta, toti si-facu detorinti'a, pentru ca insusi comandantele este celu d'antaiu in zelu si in implinirea detorintii prescrise. Unu astfelu de regimentu numai a inflori va poté.

Unui barbatu cum este Dlu Krsich, escelinte in tóte cate sunt prescrise astadi unui adeveratu comandante, m'am tienutu indemnatu si detoriu a consacrá aceste pucine ronduri in semnu de stima si reconoscintia.

Totu astfelu de comandanti si sum convinsu, ca armat'a austriaca va fi o adeverata binefacere pentru locuitorii acestui imperiu vechiu.

Unu cive.

Unu manifestu alu capiloru serbi din Bosni'a.

Citimu in „l'Univers“ dela 24 Septembre: Gasimu in „Times“ unu manifestu publicatu de curundu de press'a slava. 'Lu traducemu in intregulu lui, sub titlu de piesa istorica. Lectorii nostri voru vedea intr'insulu pana la ce gradu au ajunsu prin provinciele Turciei europene ur'a si gróz'a de numele turcescu. Violintiele acestui documentu se acorda cu detaliele ce ni se dau asupr'a modului cum se batu insurgentii cu turcii:

Acest'a este manifestulu raialei despoiate, adressatu sultanului suveranu alu Turciei resiedeinte la Stambulu, care a fetitu, a furatu si a strivitu pe serbii din Bosni'a cinci sute de ani:

„Resbelu tie, sultanu puternicu! Resboiu toturoru demnitariloru tei cei mari, care s'au juratu se fure si se esterminieze pe nenorocit'a raia prin taxe si tiranie! Resboiu de mórte!

Sutimi de eroi bosniaci au scosu iataganele loru din teaca, decisi se sfarime lantiurile cu care tu si beutorii tei de sange ne ati legatu. Multe sutimi de eroi au luatu armele, cei betrani cá si cei teneri. Si, fiindu-ca tu esti unulu din aceia, cari ne-au torturatu pana la mórte, fi siguru, ca glontiulu serbescu va nemeri tinti'a.

De si nu suntemu inca de catu o mana de ómeni, -ti facemu cunoscutu, ca fortí'a ta barbara se va sfarimá de stanc'a neinvinsei nóstre hotariri. Nu este neci unulu macaru dintre noi, care se nu mérga la lupta cu convictiunea, ca caus'a nóstra va fi victoriósa.

Afla dér', sultane, ca suntemu setosi de sangele teu si de sangele rasei tale; afla ca nu voimu se luptamu atatu spre a ne resbuná de crimele tale catu pentru a protege onórea nóstra, libertatea nóstra, viati'a nóstra pe care tu nu incetezi de ale amerintiá, crudu Asiaticu ce esti. Gandesce-te, o tu celu mai monstruosu dintre tirani, de cate ori

ne-amu apropiatu de tronulu teu cu lacrimi si plangeri, si de cate ori 'ti-ai risu séu ai respinsu umilele nóstre cereri. Cu catu noi amu fostu mai supusi, cu atatu ur'a ta s'a aratatu mai cruda! Cu catu raiea a fostu mai umilita, cu atatu turbarea si tiranî'a stapanului ei au fostu mai teribile. De o mie de ori, tu ai vediutu cu unu ochiu linisitu si distractu pe servitorii tei facundu se curga intocmai cá ap'a sangele serbescu. Mii din compatriotii nostri nevinovati au fostu macelariti de tribunalele tale barbare, séu martiriasti de musulmani nedemni; si n'ai voitu se te opresci. Nemultiumindu-te de reducerea strabuniloru nostri in sclavia, tu si voitu inca se ne torturezi cá si toti predecesorii tei.

Poti crede tu, imperatu alu despotismului si alu lucsului, ca ne vomu inclina totu-déun'a legiloru tale? Poti crede tu, ca vomu voi se mai stamu inca sclavii tei, candu carnea nóstra, incapabile de a mai hrani estravaganti'a ta, se revolta contra crudimei tale? Imperatu sinistru! te insieli déca credi, ca sabi'a si puse'a o se otielésca lantiurile nóstre. Armele cu care tu speri se ne strivesci, voru strivi imperiulu teu celu vermenosu; si candu vei cadea, vei cadea, ca noi, raielele, areamu dreptatea cu noi, candu -ti cereamu se ne tratezi omenesce.

Éta care suntu motivele nóstre pentru a te combate. Déca esti omu, ia-ti sabi'a, pentru-cá peptu la peptu, se putemu recuceri ceea ce au perdutu parintii nostri la Kosovo. Pamentulu este adapatu cu sange, si astadi tocmai trebue se mai respandimu inca. Te salutamu, sultane, si te anuntiamu, ca a sositu ór'a pentru toti serbii se ia sabi'a in mana pentru libertatea si pentru unirea rasei loru. Vino cu tóta forti'a si puterea ta, éta-ne; éta pepturile nóstre! Vomu calcá in pitióre tirani'a si vomu readuce pacea si ordinea, libertatea si unirea intr'o tiéra pe care tu ai jefuit'o si ai ruinat'o. Vino fara intardiare si scufunde-se pamentulu sub pitiórele acelui'a, care -ti va cedá drumulu. Scóte strigatulu teu de resboiu, si fii siguru, ca 'i vomu respunde prin formidabil'a nóstra aclamatiune: „Resboiu tie! betranu beutoriu de sange! inamicu alu serbiloru, padisiahulu nostru!"

Septembre 1875. **Capii serbi din Bosni'a.**

Amu reprodusu dupa „l'Univers" acésta ciudata piesa care, nu mai este indoiéla, prin publicitatea ei in diurnale mari europene, va remané istorica. „Tromp. Carp."

Le Danube publica urmatoriulu studiu:

Puterea armata a Serbiei.

Armat'a serba a fostu constituita pe base nuoe de generalulu Blasnavatz, mortu acum doui ani.

Principiulu acestei noue organisari este serviciulu obligatoriu. Ori-care serbu e soldatu dela 20 pana la 30 ani. Modulu de organisare s'apropia d'acela alu confederatiunii elvetice; militiele suntu basea acestei organisari.

E totusi unu corpu de trupe permanente astfelu compusu:

4 batalióne de infanteria	3200	ómeni
1 escadronu de cavaleria	150	cai
4 baterii de cate 4 pana la 6 tunuri	532	ómeni
4 baterii de 6 pana la 8 tunuri	620	—
6 baterii de munte cu cate 6 tunuri	320	—
2 companii de pionari	300	—
2 companii de pontoniari	450	—
Totalu	5622	—

cu 84 tunuri.

Esiste unu trenu alu armatei si unu corpu sanitariu.

Acésta mica armata regulata e destinata in catuva a fi cadrulu in care se voru incrustá tóte fortiale militarie ale Serbiei in casu de resboiu.

Aceste fortie se compunu din dóue classe de militii.

Cea d'antaia coprinde:

10 brigade de infanteria de cate 8 batalióne; batalionulu de 800 ómeni, ceea ce da pentru 10 brigade . . . . . 64000 ómeni.

20 escadróne	2600	—
18 baterii (108 tunuri)	1894	—
18 sectiuni de pioniari de cate 50 ómeni	900	—
Totalu	68364	ómeni.

A dóu'a classa a militiei se compune de:

8 brigade de cate 8 batalióne	41200	ómeni.
13 escadróne	1400	—

Serbi'a dispune de 10,000 cai pentru cavaleria.

Dupa regulamentele repossatului generalu Blasnavatz, fia-care regimentu de militia e comandatu de oficiari esiti din armat'a regulata, inscarcinati a initiá pe ómenii loru in disciplina, tactica, regulele de servitiu mai bine de catu erau in stare s'o faca oficiarii recrutati numai din militia.

Pe langa acést'a fia-care districtu militariu e pusu sub directiunea unui oficieru superioru din armat'a regulata; avendu gradulu de brigadieriu, care are supremati'a in affacerile militaria si corespunde directu cu ministrulu de resbelu. Acésta sistema va face mai facile si mai grabnica mobilisarea fortieloru nationale.

Militi'a se esercita in fia-care anu; se ocupa mai alesu cu tragerea la semnu; aprovisionarea cu pusci de modelu nou, cari se incarca pe la culasa (sistemele Peabody si Fruner) este indestulatória pentru a armá prim'a classa a militiei, adeca aprópe 70,000 ómeni, calculandu-se aprópe dóue pusci de omu.

Tunurile suntu ghintuite, de otielu, sistema prusiana. E locu se observamu marea proportiune a tunuriloru de munte.

Nu trebuie se privimu pe cei 170,000 ómeni ce amu enumeratu cá unu efectivu disponibilu in totalu si imediatu.

Dér' credemu, ca in casu de lupta, Serbi'a ar' puté, in primele septemani, se puna pe pitioru, pasabilu armati, 35 pana la 40,000 soldati, cu cele diece baterii ale armatei permanente. „R."

Noutati diverse.

— Imperatoriulu Germaniei va calatorí in 12 Oct. in Itali'a insocitu de Bismark si Moltke.

— Mai. S'a imperatés'a Austriei va sosí in Vien'a in 6 Oct. si in 7 va calatorí la Gödöllö.

— La Tokai in viile cele renumite inghetiulu in 25 spre 26 Septembre a fostu atatu de aspru, incatu a facutu mare dauna in calitatea vinului.

— Principele Arnulfu din Bavari'a a petrecutu vro cateva dile in Brasiovu si s'a reintorsu in 2 Oct. catra Clusiu.

(Calea ferata) Ploiesti—Predealu s'a incredintiatu ingenieriului siefu Allar din Franci'a, de unde se aducu si poterile technice si cu trasearea s'au luatu preliminariele inainte.

Planele pentru cladirea calei ferate Brasiovu—Predealu inca se afla pregatite, precum si planele liniei Pest'a—Semlinu.

In 30 Sept. s'a inchiatu una conventiune intre Austro-Ungari'a si Pórta, privitória la incopciarea calei ferate intre ambe tierele, defigunduse si terminii inceperei si finirei lucrariloru.

(Avansari militari) pentru asta tómna la noi se facu multe. Patru generali-majori se facu locotenenti maresiali-campestri, 28 capitani majori, 160 locotenenti sup. capitani si 300 locot. se inaintéza la locot. superiori, ér' in artilleria cadetii si elevii din scólele milit. superiori apti toti voru deveni oficiri.

(Fortificari). Dupa „Kelet Népe" directiunea de geniu din Esseg a primitu mandatu a incepe cu tóta urgenti'a pregatirile spre a pune in stare de aparare fortaretiele: Esseg, Brod si Gradisca vechia, spre care scopu in 13 si merse acolo colonel-Wahlberg. Si Petrovaradinulu se fortifica, spre care scopu comissiunea mixta face cercetari. Tóte aceste suntu semne de preingrigiri pentru pace. —

On'orata Redactiune! Me rogu se binevoiti a publicá in pretiuitulu diuariu alu Domniei Vóstre urmatoriulu **anunciu:**

Devenindu vacante statiunea docentale din Gelou in protopopiatulu gr. cath. alu Clusiului, prin acest'a se publica concursu pana in **15 Octobre** st. n. cu urmatóriale emolumente: a) salariu anuale 200 fl. solvindu-in 4 rate din repartitiune pre poporu; b) gradin'a scólei de unu jugheru; c) din padurea comunei una delnitia de lemne; d) cá cantore 30 metrete mici de cucuruzu cu grauntiulu si totu atatea dile de lucru; e) pamentu aratoriu de dóua jughere; f) fenatiu de unu caru de fenu; g) tertialitatea din stola, care e impartibila cu cantorele celu vechiu; h) cuartiru liberu.

Concurentii se-si astérna suplicele concursuali la of. protop. gr. cath. alu Clusiului provediute cu carte de botezu, testimoniu despre absolvirea cursului preparandiale, ori diploma de cualificatiune si cu atestatu despre portarea morale, si scienti'a cantariloru si a tipicului.

Clusiu in 11 Septembre 1875.

Gavrilu Popu, protopopu.

— **(Anunciu.)** Societatea „Transilvania" n'are nici unu stipendiu vacante pe 1 Oct. 1875. Vacantie se vor face in lun'a lui Septembre 1876. Pentru acelu terminu se va publica concursu la tempulu seu. — Bucuresci in 15/27 Septembre 1875 Presiedintele Societatei: A. Treb. Laurianu.

— (Spargeri de casse de feru). In Bucuresci, nóptea din 19 spre 20 Sept. a. c. nisce hoti sparsera pe din dosu comptoarulu de banca alu lui George Niculescu din strad'a Lipscani fóra cá sergentii séu paditorii de nópte se fi simtitu catu de pucinu. Au spartu dóue casse de feru furandu din ele 500 franci si alte bijuterii si bonuri in valóre de 30,000 lei si o mie cinci sute lei in bani. Hotii trebue se fi fostu lacatusi si ferari, ca altii nu putea sparge tablele de feru si coperisiele casseloru de feru.

— (Poporatiunea in Turci'a européna) se urca, dupa cum cetimu in diariulu francesu „L'Ordre", preste 12 milióne. Dintre acestia 700 mii sunt musulmani; slavi renegati, turciti 500 mii; albanesi 1 milliónu; celelalte trei parti sunt crestini in proportiune cá 1 la 3. — Grecii impraściati prin imperiulu turcescu numera 2 milióne; Romani sunt in Macedoni'a si Bulgari'a vr'o 800 mii; in Romani'a 4,200,000 si numerulu toturoru Romaniloru orientali se urca la preste optu milliéne; unu numeru considerabilu si respectabilu acest'a, dice diariulu „L'Ordre", spre a poté formá unu statu de categori'a a dou'a. — Slavi sunt: 1 milliónu serbi, 3,200,000 bulgari, 500 mii bosniaci, 250 mii erzegovineni si 200 muntenegrini.

— („Relatiune generale despre starea fondatiunii lui Gojdu, dela 3 fauru 1870 pana la finea anului 1874,") s'a scosu de sub tiparitu prin Representanti'a acelei fundatiuni. Doritorii de a-si castigá informatiuni despre starea acestei fundatiuni, potu se-si procure acésta „Relatiune generale" pe langa pretiulu de 50 cr. v. a. atatu dela essactoriulu fundatiunii, dlu Demetriu Ionescu, (Budapesta király-utcza nr. 15,) catu si dela venerabilele consistorie gr. or. din Sibiiu, Aradu si Caransebesiu. Dela 10 ess. se da unulu rabatu. „A."

La Administratiunea „Alegatorului Liberu" si la Ghiosculu de pe Bulevardu se afla de vendiare, pe pretiulu de 75 bani: **Rapirea Bucovinei.** (Documente secrete din archivele Austriei).

Se va scadé unu rabatu de 33% cumperatorului dela 10 exemplarie in susu.

Va aperea catu de curundu:

Dictionariulu **Limbei Medicale** romane

de

Frédéric Damé,	**C. N. Chabudianu,**
directorulu diariului l'Europe Orientale	doctoru in medicina dela Facultatea din Parisu

publicatu in fascicule bi-menseuale

— Aprópe **50** fascicule —

Mai nou. Una depesia telegr. din Belgradulu Serbiei repórta, ca in urm'a unei dechiaratiuni a Principelui intr'o siedentia secreta a scupcinei cabinetulu trebui se demissioneze si se crede probabila formarea unui cabinetu conservativu.

In Cernauti 4 Oct. Se tienu serbarea descoperirei monumentului „Austria" la suta ani dela annexarea Bucovinei cu Austria. (Candu o vendusera turcii in 2 Iun. 1777 ér' pe Domnula Gregoriu Ghica pentruca protestá lu decapitara in Iasi prin janicerii in Oct. 1777.) Dupa acésta se deschise universitatea in presentî'a min. de instructiune, afanduse deputatiuni si óspeti din tiéra si din afara.

Una scrisória de mana a Mai. Sale catra min. presiedente, care se ceti, exprime imbucurató'ri'a satisfactiune si multiamitória recunoscintia manifestatiuniloru poporului din Bucovina. Cuventarea min. fù primita cu aplausele óspetiloru.

Nr. 232—1875. 1—3

Concursu.

Pre basa bugetului preliminatu pre anulu 1875/6 de adunarea generala a Associatiunei transilvane, tienuta la Reghinulu sasescu in 29—30 Augustu c. n. a. c. sub nr. prot. XXXVI, se publica prin acést'a concursu la urmatóriele ajutória:

1. La 6 ajutória de cate 25 fl. v. a. pentru sodalii de meseria cualificati de a se face maiestrii.

2. La 14 ajutória de cate 12 fl. v. a. pentru invetiacei de meseria.

Terminulu concursului se defige pre **25 Octobre c. n. 1875.**

Concurentii la ajutóriale de sub 1 si 2 au se -si tramétia concursele loru incóce pana la terminulu indigitatu, provediute incatu pentru sodali cu atestatu de botezu si de portare morale, cum si cu adeverintia despre acesa, ca suntu cualificati de a se face maiestrii; ér' incatu pentru invetiacei, concursele se fia provediute cu atestatu de botezu, de portare morale, cum si cu adeverintia dela maiestrulu respectivu, despre desteritatea si diligenti'a in meseria, cu care se occupa.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului Associatiunei transilvane, tienuta la Sibiiu in 28 Septembre c. n. 1875.

Nr. 232—1875. 1—3

Concursu.

Conformu bugetului pre anulu 1875/6 preliminatu din partea adunarei gener. a Associatiunei transilvane tienute la Reghinulu sasescu in 29—30 Augustu c. n. a. c. sub nr. prot. XXXVI, se publica prin acést'a concursu:

1. pentru 2 stipendia de cate 60 fl. val. a. pentru 2 elevi dela vre-o scóla de agricultura in patria, cu terminulu pana in **25 Octobre c. nou 1875.**

Concurentii la amentitele stipendia, au se -si tramita incóce concursele loru pana la terminulu indigitatu, provediute cu atestatu de botezu si paupertate, cu testimoniu despre absolvirea celu pucinu a scólei elementarie, cum si se dovedésca, cum-ca sciu portá in genere economi'a dupa cum e indatinata in tiér'a nóstra.

Se recere, cá concurentii respectivi se fia ajunsu alu 16-lea anu alu etatei.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului Associatiunei transilvane, tienuta la Sibiiu in 28 Septembre c. n. 1875.

Nr. 232—1875. 1—3

Concursu.

Pre basea bugetului preliminatu pre 1875/6 de adunarea generala a Associatiunei transilvane tienuta la Reghinulu sasescu in 29—30 Augustu c. n. a. c. sub nr. prot. XXXVI, se publica prin acést'a concursu:

1. La dóue stipendia de cate 60 fl. v. a. pentru doui ascultatori de pedagogia de ambele confessiuni rom.

Terminulu concursului se defige pre **25 Octobre c. n. 1875.**

Concurentii la amentitele stipendia, au se -si tramita incóce concursele loru pana la terminulu indigitatu, provediute cu atestatu de botezu, de portare morale si diligintia, cum si cu testimoniu scol. celu pucinu de II classe gimnasiali absolvite.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului Associatiunei transilvane, tienuta la Sibiiu in 28 Septembre c. n. 1875.

Cursurile

la bursa in 5 Octobre 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 33	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 99½	„ „
Augsburg	—	—	101 „ 60	„ „
Londonu	—	—	111 „ 40	„ „
Imprumutulu nationalu		—	73 „ 40	„ „
Obligatiunile metalice vechi de 5%			69 „ 95	„ „
Obligatiunile rurale ungare			81 „ 30	„ „
„ „ temesiane			80 „ 70	„ „
„ „ transilvane			79 „ —	„ „
„ „ croato-slav.			84 „ —	„ „
Actiunile banci	—	—	918 „ —	„ „
„ creditului	—	—	209 „ —	„ „

Nr. 8120—1875. 2—3

Publicare de licitatiune.

In 8 Noemvre a. c. inainte de amiedia la 8 óre se va esarendá in sal'a de siedintie din cas'a Sfatului **dreptulu**, ce 'lu posede comun'a cetatii Brasiovului, **a luá taxe de accise si consumtiune** pentru fluiditatile contienetorie de alcoholu produse ori aduse in hotarulu Brasiovului cu unica esceptiune a Dârsteloru, Timisiului superioru si inferioru si adeca:

a) vinu de ori ce soiu,

b) medu,

c) bere de ori ce soiu,

d) spirtu, spirituose, rachiu si tóte productele facute din acest'a, precumu: rumu, licheru, rosolu, ocetu si tóte cele nenumite aici in specie, seau fluiditati contienetorie de alcoholu, cari trecu cumva sub alta numire — si adeca cu licitatiune publica **pe durata de cinci ani** dela 1 Ianuariu 1876.

Pretiulu strigarii este defiptu cu 60,000 fl. v. a.

Doritorii de arenda au se depuna, inainte de a se incepe licitatiunea, unu vadiu de 10%, carele indata dupa licitatiune se va intregi decatra primitoriulu arendii cu 10% din pretiulu arendii licitate.

In terminu de o luna de dile dupa incuviintiarea resultatului licitatiunii are arendatorulu se dée o asecurare legale de o potriva cu pretiulu arendii pe o diumetate de anu si cu sum'a dajdiei de consumu de vinu pe o diumetate de anu in sensulu § 230 alu lgiu c. g.

Oferte in scrisu, cari sunt a se dá sigilate inainte de inceperea licitatiunii la Comisiunea licitatoria, inca se voru primí si se voru deschide dupa incheiarea licitatiunii. Acea oferta, carea va fi provediuta cu doved'a despre posiveritatea depunerii de cautiune si eventualu cu vadiulu, va cuprinde in sene dechieratiunea otarita, ca oferintelui 'i sunt cunoscute conditiunile licitatiunii si arendarii si ca le primesce si va intrece supremulu pretiu de arenda datu, va fi primita, si oferintelui 'i se va dá obiectulu esarendatu, cá celui-ce a datu mai multu pe bas'a conditiuniloru licitatiunii.

Conditiunile licitatiunii se potu vedé in espeditur'a magistratuale din cas'a Sfatului in órele de oficiu.

Brasiovu, 22 Septemvre 1875.

Magistratulu Cetatii si alu Districtului.

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.